TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI Sınıf-11

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU 1923-1940 YILLARI ARASINDA TÜRK HİKÂYESİNİN ÖNE ÇIKAN YAZARLAR

REFİK HALİT KARAY (1888-1965)

Fecriati, Millî Edebiyat ve Cumhuriyet dönemlerinde eserler vermiştir. Gazetelerde çevirmenlik yapmış, dergilerde mizahi yazılar yazmıştır. "Kirpi" takma adıyla siyasi hicivler yazmıştır. Hikâye, roman, anı, günlük, fıkra türünde eserleri vardır. *Gurbet Hikâyeleri ve Memleket Hikâyeleri*, hikâye türündeki eserleridir. Anadolu, Anadolu insanı, yabancılaşma; eserlerinde öne çıkan konu ve temalardır. Realist yazarlardandır. Güçlü bir gözlemcidir. Anlatımında İstanbul ağzını esas almıştır. Akıcı, sade bir üslubu vardır. Eserlerinde mahallî söyleyişlere, kaba sözlere yer vermemiştir.

REFİK HALİT KARAY'IN ESERLERİ

HİKÂYELERİ: Gurbet Hikâyeleri, Memleket Hikâyeleri

ROMANLARI: Nilgün, Bugünün Saraylısı, İstanbul'un İçyüzü, Yer Altında Dünya Var, Karlı Dağdaki Ateş, Kadınlar Tekkesi

DÜZYAZILARI: Kirpinin Dedikleri, Guguklu Saat, Bir İçim Su, Bir Avuç Saçma, Üç Nesil Üç Hayat

MEMDUH ŞEVKET ESENDAL (1883-1952)

Döneminin yenilikçi yazarlarından biridir. Çehov tarzı hikâyenin Türk edebiyatındaki ilk örneklerini vermiştir. Sadece hikâye ve roman türünde eserler kaleme almıştır.

Kendi deyimiyle "topluma ayna tutan" bir sanatçıdır. Güçlü bir gözlemcidir. Sıradan insanların en basit davranışlarını, hareketlerini konu edinmiştir. İnsan ilişkilerinin, insanların birbirine uyum sağlamalarının zorluğunu okuyucuya sezdirir. Eserlerinin en belirgin özellikleri: iyimser bir hava taşıması, merak uyandırması ve sonuna kadar okunmasıdır. Dili sade ve süssüzdür.

Genellikle kısa cümleler kurmuştur. Kahramanlarını çevrelerine uygun konuşturur.

MEMDUH ŞEVKET ESENDAL'IN ESERLERİ

HİKÂYELERİ: Otlakçı, İhtiyar Çilingir, Mendil Altında, Kelepir, Bir Küçük Çiçek, Hava Parası, Ev Ona Yakıştı, Temiz Sevgiler

ROMANLARI: Ayaşlı ve Kiracıları, Vassaf Bey, Miras

SABAHATTİN ALİ (1907-1948)

Toplumcu gerçekçi anlayışın sanatkâr hikâyecisi olarak kabul edilir. Döneminin yenilikçi yazarlarından biridir. Yazın hayatına şiirle başlamış, sonra hikâye ve romana yönelmiştir. Sanatı araç olarak görse de sanatkârlığını eserlerine başarıyla yansıtmıştır. Anadolu insanının yaşantısını, toplumsal eşitsizlikleri, işçi-işveren ve köylü-ağa ilişkilerini, aşkı eserlerine taşımıştır. Eserlerinde realizmin etkileri görülür. Maupassant tarzı hikâyeler yazmıştır. Canlı ve etkileyici bir üslubu vardır. Hikâyelerinin en belirgin özelliği beklenmedik bir sonla bitmesidir.

SABAHATTİN ALİ'NİN ESERLERİ

HİKÂYELERİ: Ses, Kağnı, Sırça Köşk, Yeni Dünya

ROMANLARI: Kuyucaklı Yusuf, İçimizdeki Şeytan, Kürk Mantolu Madonna

SAİT FAİK ABASIYANIK (1906-1948)

Türk hikâyesinin usta kalemlerinden biridir. Döneminin yenilikçi yazarlarındandır. Hikâye, şiir, roman türlerinde eserler vermiştir. Çehov tarzı hikâyenin Türk edebiyatındaki en güçlü temsilcisidir. Hikâyelerinin kahramanlarını balıkçı, hallaç, kayıkçı, serseriler gibi sıradan insanlar oluşturur. Gözlemlerini kendine özgü anlatımla okuyucuya ulaştırır. Eserlerinde günlük konuşma dilini kullanmıştır. Duru ve şiirsel bir anlatımı vardır.

SAİT FAİK ABASIYANIK'IN ESERLERİ

HİKÂYELERİ: Lüzumsuz Adam, Son Kuşlar, Semaver, Havuz Başı, Kumpanya, Alemdağ'da Var Bir Yılan, Az Şekerli, Tüneldeki Çocuk

ROMANLARI: Kayıp Aranıyor, Medar-ı Maişet Motoru (Birtakım İnsanlar), Havada Bulut

Sorular

SORU 1:

Alemdağ'da Var Bir Yılan, karamsarlığın ve yalnızlığın ön planda olduğu bir kitap. Ayrıca eserdeki hikâyeler, diğer öykülerinden farklıdır. O zamana kadar çoğunluğu biyografik izler taşıyan, ancak başkalarına ait hikâyeleri gerçekçi bir üslupla anlatırken Alemdağ'da Var Bir Yılan'da kendi kişiliğini, kendi sorgulamalarını sürrealist bir anlatımla aktarıp kendi benliğini sorguluyor. Alemdağ'da Var Bir Yılan'da yer alan on yedi öykü, sanatçının diğer öykülerine nazaran daha derin, taşıdığı anlamlar açısından daha karmaşık.

Bu parçada sözü edilen yazarımız aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ahmet Hamdi Tanpınar
B) Sait Faik Abasıyanık
C) Kenan Hulusi Koray
D) Sabahattin Ali
E) Memduh Şevket Esendal

Cevap: B

SORU 2:

Üstün gözlem yeteneği ile Anadolu insanının yaşayışını en ince ayrıntısına kadar yansıtabilmeyi başaran yazar, Fecriati'nin kurucularından olmakla birlikte sonradan millî unsurları önceleyen bir edebî çizgiyi benimsemiştir. Özellikle sosyal eleştiri içerikli eserlerinde mizahi anlatıma sıklıkla başvurmuş, konuşma dilinin tüm zenginliğini eserlerine aktarabilmeyi başarmıştır. "Memleket Hikâyeleri, Bugünün Saraylısı ve İstanbul'un İç Yüzü" eserlerinden birkaçıdır.

Bu parçada tanıtılan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yaşar Kemal
B) Kemal Tahir
C) Refik Halit Karay
D) Reşat Nuri Güntekin
E) Halide Edip Adıvar

Cevap: C

Soru 3

Aşağıdaki eser/yazar eşleştirmelerinden hangisi doğru <u>değildir?</u>

A) Lüzumsuz Adam/ Sait Faik Abasıyanık
B) İhtiyar Çilingir/ Reşat Nuri Güntekin
C) Sırça Köşk / Sabahattin Ali
D) Bir Küçük Çiçek / Memduh Şevket Esendal
E) Memleket Hikâyeleri/ Refik Halit Karay

Cevap: B